

شنیدن موسیقی در مجالس

کلیدواژه: موسیقی، گناه.

پرسش: من به نوار ترانه علاقه قلبی ندارم؛ اما اقوام و فامیل در مراسم جشن عروسی، تولد و از نوار ترانه استفاده می‌کنند و من متأسفانه به چند دلیل وارد این مجالس می‌شوم. اول به این دلیل که این افراد ناراحت نشوند و در مراسم جشن خودم شرکت کنند و همچنین دوست ندارم که فکر کنند که من بسیار مذهبی و خشک هستم و دلیل بعدی این است که من بعضی اوقات احساس خستگی می‌کنم و احساس می‌کنم که شاد نیستم چه کنم وقتی از این مراسم برمی‌گردم، **عذاب وجدان** می‌گیرم و حتی نمی‌توانم راحت نماز بخوانم؟

پاسخ:

فهرست مندرجات

- ۱ - رضایت خداوند و کسب لذت دائمی
 - ۱.۱ - روایتی از امام صادق
 - ۱.۲ - توضیح روایت
- ۲ - فعال بودن در مجالس
- ۳ - خدمت دلسوزانه و جاهلانه
- ۴ - گفت‌وگوی صمیمانه
- ۵ - الگوهای عملی موفق
- ۶ - عینی کردن فواید دین
- ۷ - ایجاد محبت
- ۸ - بیان ضررهای دنیوی و اخروی موسیقی
- ۹ - رضایت پاندارتر و مفیدتر
- ۱۰ - برنامه‌های متنوع برای رفع خستگی
- ۱۱ - انتقاد سالم
- ۱۲ - نکته پایانی
- ۱۳ - معرفی منابع
- ۱۴ - بانویس
- ۱۵ - منبع

رضایت خداوند و کسب لذت دائمی

سخت است ولی حرکت در مسیر **حق** سخت است؛ گاهی به انسان توهین می‌شود؛ گاهی ممکن است او را خشک مقدس و بنامند؛ اما مگر **پیامبر (صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم)** و اصحاب ایشان با این حرف‌ها و برتر از این (شکنجه‌ها) صحنه را خالی کردند؟

← **روایتی از امام صادق**

در روایتی از **امام صادق (علیه‌السلام)** داریم: برای **مؤمن** سزاوار نیست در مجلسی بنشیند که در آن **معصیت** می‌شود و او قدرت به تغییر آن ندارد.

← **توضیح روایت**

از **روایت** چنین برمی‌آید که انسان مؤمن اجتماعی است، در مجالس شرکت می‌کند (**سخن** نیکو و آداب پسندیده دارد، ترفندهای زیبا به کار می‌برد) تا در آن مجلس گناه نشود و از آن بالاتر اینکه آن مجلس را تبدیل به مجلس **ذکر** و **عبادت** می‌کند اما اگر دید قادر به تغییر مجلس نیست، آن مجلس را ترک می‌کند. راستی آیا ترک کردن یک مجلس سخت‌تر است یا هجرت از یک وطن به خاطر حفظ عبادت (**هجرت** مسلمانان به **مدینه**) و یا پناه به غار (**اصحاب کوهف**) و **تبعید** به خارج (امام خمینی به پاریس) و آیا **حضرت خدیجه (سلام‌الله‌علیها)** با آن همه ثروتش گوش به حرف **زنان** مکه داد؟ همان‌هایی که می‌گفتند ای خدیجه! تو کجا و **مجد** یتیم و کجا؟ سخت است؛ ولی به **رضایت**

فعال بودن در مجالس

اگر می‌توانید مجلس را خود به دست بگیرید؛ یعنی با ظرافت [برنامه‌ریزی](#) کنید که در مجلس حاضر شوید ولی خودتان از «اصل روان‌شناختی جایگزین» استفاده کنید؛ یعنی تنها حذف ترانه نکنید؛ بلکه خود بگویید امروز می‌خواهیم فلان [فیلم کم‌دی](#) را ببینیم یا خودتان نوارهای مجاز ببرید و قبل از این‌که آن‌ها نوار بگذارند نوار بگذارید. در حالات [امام خمینی \(رحمة‌الله‌علیه\)](#) می‌خوانیم که ایشان با ظرافت خاص وقتی دیدند در مجلسی [غیبت](#) می‌شود، جلسه را به دست می‌گرفتند و بحث را عوض می‌کردند. پس منتظر نمانید آن‌ها برای شما برنامه ببرند.

خدمت دلسوزانه و جاهلانه

برخی به سبب عدم شناخت و بینش قوی نسبت مسائل اسلام از حکمت‌ها و فلسفه‌های مسائل دینی بیگانه‌اند (یعنی مثل شما نیستند که در خانواده‌ای متدین و آگاه به مسائل دینی رشد کرده باشند). گاهی این افراد دوست دارند به انسان خدمت کنند؛ اما [حقیقت](#) امر را نمی‌دانند، نمی‌دانند که واقع‌گناه چه آسیب‌های روحی و روانی (دنیوی - اخروی) برای انسان دارد. بنابراین می‌کوشند برای شاد کردن شما مثلاً غیبت کنند یا نوار ترانه بگذارند. شما باید با توجه به این‌که او در قسمت بینش ضعیف است، به «اصل بینش» توجه کنید؛ یعنی آن‌ها را با مسائل دین آشنا سازید (بیان غیر مستقیم، نامه، اهدای کتب، دعوت به مراسم دینی، برگزاری دعا در منزل و دعوت از آن‌ها و ...). البته این امر باید به تدریج شکل بگیرد؛ یعنی نباید در یک جلسه به او اطلاعات فراوانی بدهید که خسته شود.

گفت‌وگوی صمیمانه

به آن‌ها در اوقات دیگر گفت‌وگوی صمیمانه داشته باشید. با دلایل منطقی آن‌ها را قانع کنید که هر نهی‌ای که از طرف خدا رسیده، در آن ضرر دنیوی و اخروی وجود داشته است. البته این گفت‌وگو باید در فضایی دوستانه انجام پذیرد؛ به گونه‌ای که طرف مقابل در بحث با شما احساس [امنیت](#) کند؛ چون اگر متوجه شود [شخصیت](#) او مورد حمله قرار گرفته است، درصدد دفاع برمی‌آید و بحث شما به جر و بحث تبدیل خواهد شد که از آن نتیجه‌ای نخواهید گرفت؛ پس برای این کار از برجسته کردن صفات مثبت آن‌ها، آشنا کردن آن‌ها با فواید [عمل](#) به دستورات و ضررهای بی‌توجهی به مسائل دینی را گوشزد کنید.

الگوهای عملی موفق

سعی کنید الگوی عملی برای آن [خانواده](#) باشید. اگر در همه ابعاد زندگی موفق باشید، مطمئناً آن‌ها شما را خشک مقدس نمی‌خوانند. افراد خشک مقدس افرادی هستند که یک‌بعدی رشد می‌کنند و به مسائل دیگر زندگی (هنر، کار، معاشرت‌های سالم، تفریح و ...) توجه ندارند. اگر چنین اموری را رعایت کنید، مطمئناً آن‌ها شما را الگو قرار می‌دهند.

عینی کردن فواید دین

برای این افراد از فواید دنیوی دینداری بگویید؛ مثلاً بگویید طبق آمار، [طلاق](#) در بین اقشار متدین بسیار اندک است یا بگویید روان‌شناسان غرب به این نتیجه رسیده‌اند که [دعا](#) برای افراد بیمار اثر فوق‌العاده‌ای دارد (البته اول مطالعات خوبی در این زمینه انجام دهید).

ایجاد محبت

با بیان [کرامت‌های اهل بیت \(علیهم‌السلام\)](#) و توجه ائمه (علیهم‌السلام) به ما مخصوصاً آقا [امام زمان \(عجل‌الله‌تعالی‌فرجه‌الشریف\)](#) رابطه عاطفی شدیدی بین آن‌ها و [اهل بیت](#) برقرار سازید.

بیان ضررهای دنیوی و اخروی موسیقی

(انسان خواستار به دست آوردن منفعت و پرهیز از ضرر است؛ به همین خاطر به نکاتی که در این باره باشد توجه می‌کنند). در جلسه‌ای که بحث از نوار ترانه نیست، با ظرافت بحث را به [موسیقی](#) بکشانید و بعد درباره مسائل موسیقی‌های حرام و علل آن [سخن](#) بگویید. در طول بحث به آن‌ها خطاب نشود که شما مشمول این ضررها هستید؛ البته اگر آن‌ها افرادی منطقی باشند می‌توانید با آن‌ها بحث علمی کنید.

رضایت پایدارتر و مفیدتر

بین خشنودی و رضایت خدا و مردم، رضایت خدا را ترجیح بدهید. از برجسب خشک مقدس نهراسید. خشک مقدس کسی است که خود را از فواید بسیار گسترده دین (روان‌شناسان و پزشکان فعلی نیز خود [میلغان دین](#) شده‌اند و مردم را به توجه باورها دعوت می‌کنند) محروم می‌سازند و خود را از لذت پایدار آخرت به خاطر لذت دو روزه [دینا](#) محروم می‌کنند.

برنامه‌های متنوع داشته باشید: برای رفع خستگی خود، از برنامه‌های متنوع استفاده کنید (گل‌سازی، سفره‌آرایی، خیاطی، **مشاعره**، دیدن فیلم و سریال‌های مفید، نوشتن نامه به یک دوست صمیمی، **ورزش**، تفریح، دعوت دوستان به منزل و ...). در مسائل دینی **افراط و تفریط** نکنید. برای خود برنامه زندگی داشته باشید (**عبادت**)، کار، بهره‌وری از لذت‌های حلال و **تفریح**، معاشرت با نزدیکان و دوستان مؤمن).^[۱] مجدی ری‌شهری، مجد، میزان الحکمه، ج ۴، باب مراقبت، چهار جلدی، قم، دارالحدیث.

انتقاد سالم

شیوه انتقاد سالم را یاد بگیرید. هرگز در موقعیت حساس شلوغی به توصیه نپردازید. از به کار بردن جملات امر و نهی‌ای پرهیز کنید، نکته خود را غیر مستقیم القا کنید؛ ابتدا از بیان نقاط مثبت شخص و سپس نکات منفی بگویید. از شیوه **تبلیغ** چهره به **چهره** (این شیوه جدیداً توسط استاد قرآنتی پس از سال‌های متمادی تجربه تبلیغی مطرح شده است) استفاده کنید؛ یعنی در جمع به کسی توصیه نکنید. در عوض یکی یکی آن‌ها را در خلوتی گیر بیاورید و به شیوه غیر مستقیم، خودمانی دور از **خودبزرگ‌بینی**، مسائل را به آن‌ها بگویید؛ چون برخی مواقع شور گروهی باعث می‌شود که نسبت به نکاتی که شما مطرح می‌کنید، **تفکر** کمتری کنند و شاید با **تمسخر** برخی بحث از دست برود.

نکته پایانی

خواهرم با **اراده** خود، مستقیم به سوی این جلسات نروید و به آن‌ها مثل مردابی نگاه کنید که خطرناک است؛ ولی درعین‌حال باید فکری جهت آشنا ساختن **اقوام** خود با مسائل دینی بکنید و اوقات دیگر را غنیمت بشمارید. نسبت به ملامت وجدان خود هوشیار باشید (مثل همین حالا)؛ چراکه اگر بی‌توجهی کردید، خاموش می‌گردد و **گناهان**، زشتی خود را نزد شما از دست می‌دهند. در آیه‌ای می‌خوانیم که نماز انسان را از **فحشا** و **منکرات** باز می‌دارد».^[۱] **عنکبوت/سوره ۲۹، آیه ۴۵**.
از آن‌سو نیز درست است؛ یعنی **گناه** انسان را از **نماز** باز می‌دارد؛ پس همین که گاهی ملامت می‌شوید، نشانگر این است که می‌توانستید در آن مجلس حاضر نشوید و الا اگر به صورت ناخودآگاه به گوش شما برسد، اشکال ندارد. آنچه اشکال دارد، گوش فرا دادن اختیاری (سماع) است، نه **استماع** (شنیدن غیر اختیاری).

معرفی منابع

۱. جوانان و بینش‌های ناب، احمد لقمانی، عطر سعادت.
۲. روان‌شناسی رابطه، دکتر غلام‌علی افروز، انتشارات نوادر (مخصوصاً قسمت اول کتاب).

پانویس

۱. [↑] مجدی ری‌شهری، مجد، میزان الحکمه، ج ۴، باب مراقبت، چهار جلدی، قم، دارالحدیث.
۲. [↑] **عنکبوت/سوره ۲۹، آیه ۴۵**.

منبع

[سایت اندیشه قم، برگزیده از مقاله «شنیدن موسیقی در مجالس»، تاریخ بازبینی ۱۳۹۸/۰۱/۰۶.](#)